

ივერიის

ზაფხუმი ღირს:

თვი	მან. კ.	თვე	მან. კ.
12	10	6	6
11	9 50	5	5 70
10	8 75	4	4 75
9	8	3	3 50
8	7 25	2	2 75
7	6 50	1	1 50

კალენდარი ნოემბერი—ერთი შუაღწეა.

რედაქცია:
ნიუილომის ქუჩა, 21.
ზაფხუმი დასაბარებლად
და განცხადებთა დასაბარებლად უნდა მოხაროდ ჩუადკის და წერა-კითხვ. გამოვრც. საზოგადოების კანკლერისა.
ფსიკანტისა:
ჩვეულებრივ სტიქიანი პირად გვერზედ 16 კობ. მეოთხეზედ—8 კობ.

„ივერიის“ ტელეფონი № 227

„ივერიის“ ტელეფონი № 227

მარიამ ივანეს ასული კარაგაძისა და მხანგი იოსების ძე კარაგაძისა
აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთა, რომ წლის წირვა და პანაშვილი გარდაცვალებულს
მათე იოსების ძეს კარაგაძისა
გარდახდულ იქნება ჰესპეტის ეკლესიაში კვირას, 9 ნოემბერს, დილის 11 საათზედ.
(2 — უ. — 2)

ქართული თეატრი

კარას, 9 ნოემბერს,
ქართულ დრამატულ დასისაგან
წარმოადგენილი იქნება
სამშობლო
დრამა 5 მოქ. და 7 სურ. დ. ერისთავისა
მონაწილეობას მიიღებენ: ქანი ჩერქეზიშვილისა, გარგარელისა, გარელი; ზანი აბაშიძე, მესხი, ვაყერლიძე, სერგოიძე, შათირიშვილი, კანდელია, მჭედლოშვილი, ადამიძე, კოჩინთელი, კარბელი, სავაროვი, გვარამაძე, აბრამოვი და სხვანი.
აღვიდების ფსიკანტები
დასაწყისი 8 საათზედ
რეჟისორი კ. მესხი

ბირველი კერძი სამკურნალო
ექიმის ნავასიდიანისა
(კუთხე, გორნაციის ძეგლის პირდაპირ)
ავადმყოფთ იღებენ ექიმნი ყოველ დღე, კვირა დღეებს გარდა.
დილაობით:
ქ. მ. ჩაქოვანი, 9—10 საათ. სწეულენანი: შინაგანი, თვალისა და ნერვებისა.
ქ. ა. ბაბახანაძე. — დილის 11—12 ს. ქალთა სენით და ბავშვების ავადმყოფებისა.

ა. ზ. კარაგაძისა. 1—1½ ს. ათ. შინაგანი და ბავშვებისა.
ა. გ. გუგუა. დღით 1½—2½ ს. შინაგანი, ყურის, ყელის და საშარდეს ავადმყოფებისა.
სადამოაობით:
ა. მ. ზუღანია. 6—7 საათ შინაგან, ბავშვებისა და ნერვებისა.
ქ. ა. რუგუაძე — სამკურნალოში გამოიკვლევს ქიმიურად და მიკროსკოპიურად შარდს, ნახველს, სისხლს, რძეს და სხვ.

ფელეტონი
ნაწილები
ვარდა, მხველტევი ეკლები ნუ გინდა, დამამხვერვინე, მაგ შენსა ბოროლის ყელზედა ხელები მოპოვებინე.
მე შენი ორი კოკობი გულ-მკერდში ჩამახვერვინე, და მერე თუნდა მარტოკის მთა და კლდე მომახვერვინე.
დ. მახანელი

პოემოკაბი და სამკურნალო მანქანა
მოლოდინი კომედიები. — ხალხის ცრუმორჩენილება. — ექიმთა მამათ-მთავარი პოპოკარტა. — გერმანელი პანენანი და ჰომოპათის დედა-პაპი. — სამამოკაბო ტიპი წამლები. — გენიოსი პასტერი და მისი გამოკვლევანი. — კეთილი და ბოროტი მიოტობანი. — ინგლისელი გერეუნი და აგრის შემოღება. — აცრა ხუნჯია. — რუგუაძე და იერსენის მეცნიერება. — რა მერხისი მოიღის სამკურნალო მეცნიერებისა.
ბეგრს ეწეება, რასაკვირველია, წაკითხული სახელოვანის მოლოდინის

კომედიები — „ძალთა ექიმი“ და „მეცნიერება ავადმყოფი“, რომლებშიც მასხარად ჰქვას ავადმყოფი ექიმები; ნამეტნაოდ სასიკეთოსი ადგილი *მეცნიერება ავადმყოფი* -სა, სადაც აწერილი ექიმების თათბირი. სამკურნალო მეცნიერებისა და მისის წარმომადგენლების ასე მასხარად ავადმყოფისთან შესანიშნავის მწერლის მითი, როგორც მოლოდინი, იმასა მხოლოდ, რომ მაშინდელი, ესე იგი მეცნიერება საუკუნის სამკურნალო მეცნიერება და ექიმები ვერ იყვნენ დიდიხვედრად მიღებული იმ დროის საზოგადოების მიერ. ამ გვირა მივალენა მითი იხსნება, რომ მაშინდელი მეცნიერება მოკლებული იყო იმ სამეცნიერო საბირველს, რომელზედ იგივე ახლა აწეული; მკურნალობაში, როგორც ყოველ სხვა გვირა მეცნიერებაში, გამოიარა სხვადასხვა ხანა თავისი განვითარებისა და მხოლოდ ჩვენ დროში საუკეთესოდ აყვავდა იგი და განძობიერდა.
განდა და თუ არა ადამიანი ქვეყანაზედ, თან დაჰყვა მრავალი სხვადასხვა ავადმყოფობის, რომლებიც ადამიანის ისედაც ხან მოკლე სიცოცხლეს უფრო კიდევ ამოკლებენ და მრავალ ტანჯვას და ვეფხას სძენენ

ჩრევა-დარბებისა და რეკლემების დაწერის ფსიკანტი შური; ლაბორატორია უფასოდ; ფსიკანტი კონსილუმისა და ოპერაციებისა — შარდებისა.
დირექტორი სამკურნალო დაოქროსი მედიცინისა ნავასარდიანი.
Первая частная аптека Д-ра Навасариана.
Тифлиси, противъ памяти. Воронцова. (წ)

ტულისი, 8 ნოემბერი
თუ ინგლისის ვაბატონება გვიგონებში მკუთხა არ უკლებთა სხვა დიდ სახელმწიფოებს *) და ინგლისის თვითფელის სამდურავი და მუქარა იონუნშიაც არ მოსდის, რატომ დიდნი სახელმწიფოები ერთად არ მოიყრიან თავს და ერთად არ შეუტევენ ინგლისსა? იკითხავს მათხვედნი. ინგლისმა კარვად იცის, რომ, როგორც წყალი და ცეცხლი ერთად ვერ მოთავსდებიან, ისეც დიდნი სახელმწიფოებიც, რომელთაგანაც ზოგნი ერთს ბანაკს გულისხმობენ, ზოგნი მეორესს და ბევრი და დიდი ანგარიშები აქვთ ერთმანეთში საშუალო და გასასწორებელი. ეს ისეთი მწევი შედეგია, რომ აქ ერთმანეთისათვის რაიმე დამოხმა ნება-ყოფილობით მოულოდნელი და უგონად და სისხლ-დაღვრვად შეუტლებელი ჯერ ხანად მიიწე. ამა საფრანგეთი და გერმანია ერთმანეთს როგორ დაუშვდებდნენ ევროპაში იმოდენად, რომ ურთიერთის ხელი მისცენ ერთმანეთის სამოყვრად და სხვისათვის საძტროდ. მართალია, ამ ბოლოს ხანებში ზოგიერთი ვახვებები *) იხ. „ივერიის“ № 224.

პოლაღებენ, დროა თავ-გასულოდმა ინგლისისს, რომელიც ასე ჰრევს საქმეებს ევროპაში, თუ ევროპის გარე, ბოლო მოგლის და ერთიანმა შეტევემ დიდ სახელმწიფოებისმა ხმა გაკმენდინოს და სახარბილოდ გაწვდელი ხელები უკან წაღებინოს, მაგრამ ინგლისი უკრასაც არ იღებრტავს: იცის, რომ ეს ტყუილი და უქმი მუქარაა, რადგანაც მგ ერთობლად შეტევისათვის საფუძველი დიდი ხანია დაურღვევია ნაღმდელი სახელმწიფოების ერთმანეთის მტრობისსა და შულისსა.
ვიდრე გარემოება ევროპისა ესეა, ინგლისს არავისი შიში არა აქვს. მართალია; იყო ერთი შემთხვევა, რომელმაც ერთად ამოქმედა გერმანია, საფრანგეთი და რუსეთი. ეს იყო მაშინ, როცა ეს სამი სახელმწიფო ერთად წესასრლო ჩინეთს წინააღმდეგ იაპონიისა და მასთან ერთად ინგლისისა, მაგრამ გერმანიისა აქ სხვა მუცლის ტკივილი ჰქონდა: უნდა გასმარჯელო რამ დაეცინა დიდი დამარცხებულ ჩინეთისათვის და დასცინელო კიდევ ზოგიერთი ადგილი სადგურად დიდ ოკეანეში მორარულ გერმანიის ხომალთებისათვის.
თუმცა დღეს გერმანიის გამორკვევით არ გამოუტყას არც სიტყვით, არც მოქმედებით, რას ჰგვიჭობს ევროპის გამო ინგლისს, მაგრამ საფრანგეთი-ი თავს არ ანებებს ინგლისს, უნდა გვიგონებდნენ ჯარები გამოიყვანონ და რუსეთიც მხარს აძლევს. ამ ორთა ძლიერთა სახელმწიფოთა ხმა გამოაღვება თვით გვიგონის პატრონი ოსმალეთი, რომელიც აქამდე თუმცა ტკივილითა ჰგონობდა,

და, ინგლისი მაგრავსო, მაგრამ მოწიწებით და ხმა დალაღ დღივს ჰხედდა ზოგიერთი დროს მოგონოს ინგლისს, რომ დროა ევროპტიდამ გაბაძანო შენი ჯარებობი. ხოლო მაშინ, როცა ორმა ძლიერმა სახელმწიფომ იგივე მოსთხოვა ინგლისს, ოსმალეთს ხმა მოიმატა და გავითამაშა ინგლისსა და მით დაუხლოვდა რუსეთსა და საფრანგეთსა. ამ დღემდე ოსმალეთი, რუსეთის შიში, ინგლისის დიპლომატიის ხელში იყო და ინგლისი სათათუ უნდა, თავს იქით უხანდა. წყალობა ინგლისისა, თუმცა ძვირად უჯდებოდა ოსმალეთს რეზიანად ხმას არ აღებინებდა ევროპის თაობაზე, მაგრამ კიდევ ეს ყოველი უკრავდა, ვიდრე რუსეთის თავდასხმა და მისგან განადგურება. ტკივილი გვიგონის მანკი და მანკი გულის ჩარჩინილი ჰქონდა და საფრანგეთის დიპლომატიკა ბევრს სცილოდა საკმობლში, რომ ეს ტკივილი უფრო აუტკიოს და მით შეფიცოს ოსმალეთი წინააღმდეგ ინგლისისა. ეს, როგორცა სჩანს, მოუხერხდა საფრანგეთს, იქნება, მით უფრო, რომ საფრანგეთს მომხრეთ რუსეთი ჰყავს. ესეა; თუ ისე, გვიგონის საქმე ხმა ამოაღებინა ოსმალეთს წინააღმდეგ ინგლისისა და მით ოსმალეთი და შორი ინგლისს და დაუახლოვა საფრანგეთს და მასთან გაუკრეს რუსეთისა.
ინგლისის დიპლომატიამ, რაკი გვიგონი გადმოიბრა ოსმალეთი, რომელიც აქამდე ოსმალეთს სხვის ვაგენის ქვეშ ჩავარდა, ინგლისი შემოსწარა. ამა თუ ესეა, მე გიჩვენებო. მართალია უკრავს: ჯერ ფეხებ წამოაყვანა სომხების საქმე, რომელმაც შე-

ჩვენს ცხოვრებას. ამიტომ ადამიანმა ძველადვე მოაქცია ყურადღება ავადმყოფობის მიხედვით გამოკვლევას. როდესაც ადამიანი გონებრივ ჯერ კიდევ ძლიერ დახლა იღვა, ვერ შეძლო მისი რიკიანად გამორკვევა და ახსნა, ამიტომ ადამიანმა ყოველ ავადმყოფობის მიხედვით მიუწერა ღვთის რისხვას; როდესაც ადამიანი გახდებოდა როგორც მელისაღი სენით ავად, იგი მაშინვე მიპარათავდა ხოლმე თავისს ღვთისს და სცილოდებოდა, რაც შეიძლებოდა ჩქარა მიერთობა მისთვის საწირავი, რომ ამით მოელოდო ღვთისგან განრისხებული გული. ამ გვირა ცრულ მოკრწეულობა ახლაც რაიმე განთავსებულ ჰქონდა ხალხთა შორის, რაკ, რასაკვირველია, ნათლად მხოლოდ იმისა, რომ ადამიანის განება აქამდე ჯერ კიდევ სრულიად არ არის განთავსებული ძველის დროის ცრუმორწეულობისაგან. მაგრამ რამდენიც უფრო მეტი დრო გადიოდა, იმდენად ადამიანის განებას უფრო მეტი განვითარება ემტებოდა და სხვადასხვა აუხსნელ მოვლენათა მიხედვით უფრო რიგიანად ხდებოდა.

ძველის დროის ხალხთა შორის ბერძენებმა პირველი ადგილი დაიკა-

და, განსაკუთრებთ პანენანს არ მოსწონდა სხვადასხვა გვირა ავადმყოფობის წამლობა. რადგან, როგორც საღის, ისე ავადმყოფი ადამიანის ავადმყოფობა ჯერ კიდევ რიგიანად არ იყო შესწავლილი, ამიტომ მაშინდელი ექიმები სცილოდებოდნენ ავადმყოფისათვის გამოიყვანონ რამდენიმე სხვადასხვა გვირა წამლობი იმ აზრით, რომ იქნება ერთ-ერთს მათგანს ეტრო ავადმყოფისთვის; იყო იმისთანა წამლები, რომ არავინ იცოდა და არავის ჰქონდა გამოკვლეული, რა გვირა ჰმოქმედებდა ადამიანის სხეულზედ.
პანენანმა პირველი ამ გვირა წამლობა უარ-ჰკუა და თავის ახალის წამლობის დედა აზრი გამოაცხადა: *Similia similibus curantur*, ესე იგი ჰგავსი მგავსებითე ჰკურნეთო. ამ გვირა დედა აზრი სრულიად უარს ჰკრავს მთელ სამკურნალო მეცნიერების დედა-აზრს. ხან თავისი დედა-აზრი — *Similia similibus curantur* დააფუძნა შემდგეს მეცნიერულ მოცულობაზედ. ადამიანის სხეული ინი-თი განირკვევა მანქანისაგან, რომ ცოცხალი სხეულის შემუშავება გაუ-წიოს წინააღმდეგობა ყოველ მანერ მიხვს; ეს იმიოთ იხსნება, რომ

აფიქრა ოსმალეთი და საქმეები ისე აუწყუნა, რომ ამ აწყვეის მიხედვით პრინციპალურად დაუყენა გერმანიას, რომ ოსმალეთის ადრე ევროპულად გერმანიაში, მისი აღსასრული მოვიდა, იგი უნდა დაირღვეს და დანაწილდეს. რუსეთი ყველაფერ უფრო მეტად უნდა აღუდგა ამ ინგლისის სარჩელსა და მისის წყალობით ოსმალეთი დღეს თავის ადგილს მსუფვეს. ამან რაკი ვერ გასტკრა, ინგლისი აბრალდენ, ვითომც კრ-ტის კუნძულზე არეულობა აუტყვია და მერ სებარძნეთი წააქეზაო საომარად ოსმალეთთან. ამბობენ, რომ დღესაც, როცა ეს ომი გათავებულა და შერიგებზე ლაპარაკი, ინგლისი თავისი პო და ართი იმოდენად აბრკოლებს საქმეს, რომ ამ იციან, როდის დაბოლოდებმა შერიგების საქმე, ამ დაბრკოლებით, იქნება, იმს მორაოდინება ინგლისი, რომ ამასში გარეთულმა ოსმალეთმა და სხვა სახელმწიფოებმა სხვა საქმეებისათვის არ მოაკლონ. ამასაც ამბობენ, რომ ყოველ ამის ნათავიროდ ოსმალეთის ფაქტ-შაჰმა ვითომ აუჯანყა ინგლისის მუსულმანობა ინდოეთისაო. აჯანყებუ კი მართალია, მაგრამ მიზეზი ოსმალეთითა, თუ არა, — ეს არ ვიცით. ხოლო ეს უკვე იტყვიან, რომ დღეს ოსმალეთში ინგლისი აბრუ გაცემით აქვს სხვადასხვა და ცალმხობით რუსეთი და მთლიანდებით და მეორეს მხრით გერმანია ჰკლილობენ გავლენა ოსმალეთზე დისკუსიონთან. ამასი გერმანია და მერე არ ვიცით რა იქნება.

მთავრობის განაჩარხულადანი

დათხოვილი იქნა თამხამბოიდან თავისივე თხოვნილი ერქვანს ოქტის სასამართლოს თარუხაის ნაწილს გამოიძიებულა თავად ემხობრი-ველი.

ახალი ამბავი

სუთუშაბათს, 6 ნოემბერს, საღამოთი, ქალაქის გამგებობაში მოხ-

ადამიანის სხეულს აქვს ბუნებრივი ძალა და აი ამ ძალის წყალობით არის, რომ ჩვენ უნებებლი ვართ ხოლმე პირავლი სხვა-დასხვა გვარ ჩვენის ჯანმრთელობისთვის მავნე ნივთისაგან. თუ ადამიანი ვახდა ავად, სჩანს, რომ მავნე ნივთის ძალია სძლია ჩვენის სხეულის ბუნებრივ ძალას და დარღვივ ავსულობის თანასწორობა. იმ ცვლილებას, რომელიც ჩვენ სხეულში მოხდება, ვეძახით ავადმყოფობას, ხოლო ეს უკანონოა არის გამოხატეული იმ ცვლილებას, რომელსაც ჩვენ სხეული უწყებს ამ მავნე ძალას.

მაშასადამე, ამიზნის ჰანგანნი, თვით ბუნება გვიჩვენებს, როგორ უნდა ვვიმოთ სხვა-დასხვა გვარ სენსაო. რადგან ავადმყოფობა არის ძალიან სხეულის მავნე ნივთთან, უნდა შევიწყვალოთ ყოველ ავადმყოფობის ნიშნები და მკურნალოც ვალდებულია, რომ ავადმყოფს მისცეს იმისთანა წამალი, რომ უფრო გააძლიეროს კიდევ ის ნიშნები, რომლებითაც ეს ავადმყოფობა გამოიხატება, ამით ადამიანის სხეულს უფრო მეტი ძალა ემატება. აი, ეს არის *Similia similibus curantur* — ჰანგანნის მკურნა და ამ მოძღვრებას ჰქვი-

და კრება კომისიისა, რომელმაც განიხილა ხმოსანის მიტყევის მოხსენება შესახებ მე წესითა, რა უნდა იქნება განიხილოს საბჭომ ქალაქის საქმეები. კომისიამ ჯერ გერობით გადასწყვიტა, რომ ქალაქის საბჭოში გასარჩევად დანიშნული სავანი უმეტესად იმ დღეს იყოს განიხილული, რა დღისათვის იყო დანიშნული და მეორე დღისათვის არ გადიდოს. ხმოსანის მოხსენება ქალაქის გამგებობამ ერთის თვის განმავლობაში უნდა განიხილოს, როგორც ეს პეტერბურგში მიღებული, რომ ქალაქის საბჭოს გარდაწყვეტილებას ხელი მოაწერონ ხოლმე ქალაქის მოურავმა და საბჭოს მიდგანმა და სხვ. დასასრულ კომისიამ გადასწყვიტა, შაბათობით შევიკრიბეთ ხოლმე ამ საქმის განსახილველად.

დღეს, 9 ნოემბერს, ავკალის ქუჩაზე, იმ შენობაში, სადაც უწინ უფსაო სასალო იყო, ქართული სახალხო წარმოადგენა უნდა გამოართვიყო, მაგრამ აღარ მოხერხდა და სხვა დროისთვის გადასდეს.

მთელის ტფილისის გუბერნიისათვის დანიშნულია 27 ყველიანი ამკურნელი. ამთავან ტფილისისა, გორისა და ბორჯომის მაზრებში განიგზავნება 12 კაცი, თითო მაზრაში — 4, სიღნაღის მაზრაში — 3, თიანეთისაში — 3, ახალ-ქალაქისაში — 2 და თელავისაში — 2.

რადგანაც უმღაღების მთავრობას განზრახვა აქვს დააარსოს კავკასიაში რამდენიმე დაბალი სასოფლო-სამეურნეო სასწავლებლები, ამიტომ მიწათმოქმედებისა და სახელმწიფო ქონებათა სამინისტროს მოუთხოვნია კავკასიის მთავრობისაგან, შეგვტყობინეთ ცნობები იმის შესახებ, თუ რა გვარი სასოფლო-სამეურნეო სასწავლებელი უფრო საჭიროა და რასდღეს კავკასიაში ადგილობრივი პირობების მიხედვით არა მომლ დაღლებიშო.

განზრახვა აქვთ 1898 წ. იანვრის თვეში ქ. პეტერბურგში გა-

ან სახელად „ჰომეოპათია“ „ჰომეოპათია“ უარ ჰყო საქურნალო მეცნიერების დედა-აზრნი და თავისი თავი გამოაცხადა მკურნალობის წინააღმდეგად. ამ სწავლის უბირველესი შეცოლომა ის არის, რომ ასე ჰქონდა, ვითომ ყოველ იმ წამალს, რომელსაც „ჰომეოპათები“ ჰხმარობენ, შეუძლიან საღ ადამიანში გამოიწვიოს იმ ავადმყოფობის სურათი, რომლის წინააღმდეგაც ეს წამალი იხმარება; ამათის აზრით, ყოველ წამალის მოქმედება იმ გვარ მზავსებაზედ არის დაფუძნებული.

ახეთი ცრუ აზრი „ჰომეოპათიაში“ იმითაც დაკვივრდა, რომ სხვა-დასხვა გვარი წამალი ჰანგანნს და მისმა მიმდევართ სცადეს სულ სხვა გზით, ვიდრე უნდა იყო შემოდებელი მკურნალობაში. ამით ყოველი წამალი გერს საღ ადამიანზედ სცადეს და იმის მიხედვით, რომელი ავადმყოფობის მგზავს ნიშნებსაც გამოიწვევდა ეს წამალი საღ ადამიანში, იმ ავადმყოფობის წამალი შეიქმნებოდა. როდესაც ჰომეოპათებს უნდათ სცადონ რომელიმე წამალი, უნდათ გაიგონ, რომელის სენის მარგებელია იგი, აირჩევენ ხოლმე ვინმე ჯან-

მართონ კრება ჩაის ვაჭრებისა. ჩაით ვაჭრობის განწყობების გარდა, კრება მოილაპარაკებს იმის შესახებაც, რომ დაარსებულ იქნას ქალაქის ტაბაკების კავკასიაში და გააძლიეროს როგორმე ვაჭრობა ინდოეთის ჩაისი.

თამბაქოს მექარხნებმა მიჰპირათეს აქციონის მმართველობას და სთხოვეს, ნება მოგვეცეთ თამბაქოს მტვერი გავყიდოთ. აქამდე, კანონის ძალით, თამბაქოს მტვერს მექარხნები ასყიდენ. სოფლის მემამულენი ასე ამბობენ, რომ ეს მტვერი ძლიერ სასარგებლოა მეურნეთათვის, რადგანაც იმ მწერსა ჰპოკავს, რომელიც ხეხილს ეტყრება.

მეტეხის საბატონოს უფროსის თანამეწე მ. ლ. ელიაშვილი დათხოვნილ იქნება სასახურად.

ბაქოდაც იწყებოდა, რომ განთავსდეს „კასის“ გამოიმუცვლის ჰანგანნი-ლანდინ-ტაგივის მოლაპარაკება აქვს მამულ-ბეგ-შაბატინსკისთან, რომელსაც გაზეთი „კასის“ იჯარით უნდა გადასცეს თურმე.

დაღესტნის ოლქის, კირტაო ტაბასარანის უფროსს პოლკოვნიკს თავი, მავაშვილს გიბოა გენერალ მათორის ჩინი და დათხოვნილ იქნა სამსახურიდან მუნდიროთა და პენსიით.

გაზ. „სვეტ“-ის სიტყვით, სახმელრო სამინისტროს აზრად აქვს თურმე ტფილისის საიურეო სასწავლებელი სასხმელრო სასწავლებლად გადააქეთოს.

სიღნაღი. 4 ნოემბერს, როდესაც ჯარში გაწვეულ ყმაწვილი კაცების კენჭის ყრა გათავდა და როდესაც ისინი ქუჩაში გამოვიდნენ, დაეცნენ ხილით მოვაკერ მელქქეს და რაც ხილი ჰქონდათ, სულ ერთიანად დაიტაცეს. მელქქეები და პოლიციელები ბევრს ეცადნენ, მაგრამ ვერაფერი გააწყეს ბრძობისთან, რომლის რიცხვი ორას კაცს აღემა-

ნაღს ადამიანს და დააღვივნენ ამ გამოსაცდელს წამალს, მაგრამ ვიდრე ამ წამალს დაეცდნენ, იგი მომზადებული უნდა იყოს; მუშაობას თავი უნდა დაანებოს, არც თამბაქოს მოწვევა, არც ღვინის სმა არ შეიძლება ამ დროს, ერთის სიტყვით ადამიანი მაშინ, თუ შეიძლება ასე ვთქვათ, მარტო უნდა ჩაპყრებდეს თავის თავს და ყოველს ცვლილებას, რამდენსაც ეს წამალი გამოიწვევს, თვალ-ყური უნდა ადევნოს და ჩაწყუროს. განა საკვირველია, რომ ასე „მომზადებულმა“ ადამიანმა იგი არ სხვა-და სხვა ცვლილება გვიტანს? და ყოველ ამგვარს ცვლილებას ჰომეოპათები მიაყრდენ ხოლმე გამოსაცდელ წამალს. ამიტომ არის, რომ უუნებელ ნახშირს, ჰომეოპათების აზრით, შეუძლიან ადამიანში 1189 სხვა-დასხვა გვარი ცვლილება მოახდინოს, ხოლო მართლს — 1349. ამგვარად აქვთ ჰომეოპათებს შედეგნილი წამლობა.

მეორე შესანიშნავი ცვლილება რომელიც ჰომეოპათებს ჰანგანნაში შეიძლია, ის არის, რომ ავადმყოფს ძლიერ ცოტა წამალს აძლევენ. მაგალითად, ხშირად ამგვარად ამახადებენ წამალს—აიღებენ ხოლმე ერთს

ტბოლა. სანოვანისა და შეშის ფსმა აქვთ ძალიან არჩო. მაგალითობენ, ადგილობრივი ფქვილი ფუთი 80 კ. 1 მან. 3 მ. მუღ აწიწია, ხოლო ერთი აკიდება შემო წინად 25 კ. ღირდა და ეხლა კი 60 კაზ. ღირს.

გაზ. „C.-Per. Bld.“-ის სიტყვით, ახალი ამხანაგობა სდგება, რომელიც აზრად აქვს ბათუმში სილენძისა და თითბარის საღობი ქარხანა გახმართოს. ამხანაგობა თავის ისინერებსა ჰგზავნის ქოროხუნდ ნაინერების მანების გამოსაცვლევად. ამხანაგობას განზრახვა აქვს მიიწვიოს ამხანაგობაში მონაწილეობის მისაღებად ყველა ის კერძო კაცები, რომელთაც ქოროხუნდ სილენძნარევი მიწები აქვთ. საქმის გამოსარკვევად გადაღებულია 250,000 მანეთი.

სოფ. სურგულაძე (ოზურგეთის მაზრა). თითქმის ერთი თვეა, რაც განუწყვეტელი წვიმა მოდის, ძალიან შეწყვეტილი ვიყავით მეკლდინი, მაგრამ ეს შეწყუბება აღარ გვაქნებოდა და 24 ოქტომბერს თოვლი მოვიდა, რომელმაც დიდი ზარალი მოგვცა. ქირახუნდის სიმინდი, ღომი, ყურძენი და მისი დენი ჩვენი, დასკ მიწაზე და დამატარია. დღემდის მოსავალს ვეძებთ, მაგრამ დღეს აღარ გვაქვს არც საქებარი, ქირახუნდი თოვლი ქვეშ არის და შენახვა არ ენებება. ამითი არა თავდება ჩვენი უბედურება და წვალება-შეწყუბება. სურგულაძის იხიც გზა არა გვერდნ სოფლის მოხელეების უყურადღებობის წყალობით არცა გვეკონდა, ისიც ამ ავდარმა გამოგაკალო ხელიდან—ხილები წილით და მისგა მოსულა შესწულდა, ყმაწვილები სკოლაში ევლია დღიან, მღვდელი თავის მიწე ვაში ვერ მიღის საეკლესიო წესის ასასრულებლად და სხვანი. ასეთს მწუხარებასა და ვაჭრებში ვართ, მაგრამ ჩვენი მდგომარეობის გაუმჯობესობისათვის არავინა ჰზრუნავს, მამასახლისი არ არის ჩვენთვის იმ დაღესტანის, სოფლის მიხედვებს

წვეთს რომელსამე მარგებელი წამლისა და გზსნაინ ოც-და-ათ სპირტის წვეთში; აქედან იღებენ ერთს წვეთს, ურევენ ერთ ჰეპ წყალში და ყოველ საათში თითო კოჭს ასმენ ავადმყოფს. ხანდახან ისეა გასწილი წამალი, რომ არამც თუ გვითავი ვერ მიხედვებოდა, არამედ ქიმიურად ვერ გამოიირკვევთ, რა და რა ურევია ში.

ჰომეოპათი იქამდის მივიდნენ, რომ, მაგალითად, დასაღვე წამალს ხანდახან არც-კი აძლევენ, მხოლოდ ასურენინებენ ავადმყოფს ზომოდ დასახლებულისთანა წამალს. Dr. (Gross) ისწერს: ჩემს შვილს ფეხები სტკიოდა და მე, იმის მაგიერ, რომ დამეღვივნებინა და ან ფეხზედ რამე წამალი წამებდა, ერთი კარგი ნაკადი წამალი რამდენჯერმე ვასულებოდა.

ამგვარად დედაზრი იმ სწავლისა, რომელსაც დიდი გავლენა ჰქონდა ამ საუკუნის დასაწყისში და ეხლაც ბევრი მიმდევარი ჰყავს; ყველა დიდ ქალაქს რიან ექიმები—ჰომეოპათნი და სამომეოპათიო აუთიოქებიც არის, სადაც თავისებურად ამზადებენ წამალს. რამდენი ხანია, რაც ტფი-

ფიქრადაც არ მოსვლიათ გზის და ხილების გაცემა. კარგს იხანს, ვისიც ჯერ არს, ყურადღებას მიატყვედეს ამ ჩვენს გაჭირვებას.

სოფ. გასსუგან. ორს ნოემბერს აქვთ ერთი მტკაველი თოვლი მოვიდა. ასე აღრე ზამთარი მოსუცხეულბესაც არ ახსოვთ. ხალხი მეტად დალონა ამ ამბავს. ყველანი იმასა სწუხან, რომ ჯერ ზამთრისათვის მომზადებულნი არა ვართო.

დაბატ სოფელი

(მოწერილი ამბები)

სოფ. შაჰკარაიში, 3 ნოემბერი. სოფელი მუჯარეთი მუხრანის სასოფლო-სოფლის (შორანის მაზრისა) ერთს განსამარს სოფელს შეადგენს. თუგბა მუხრანის სასოფლო-სოფლის მთავრად მდებარეობს წარმოადგენს, მაგრამ სოფელ მუჯარეთზედ ქვეყნ არ თთქმის. ავი მდებარეობს მდინარე მუხრანის მარცხენა ნაპირზედ და დამასკად გადმოაქტვას მთელს აზრ-მარსს. ბუნებისაგან უხედა ჩრის დაჯაღლაგუბება, ჰჭყარა ზუგა და ღვიო განხეკილად მოეგს აზრკვეთში. ამ სოფელში მესოფრანია იმისდა მუხეჯავად, რომ მუხრანს ხელს უმართავს, მეტად დარინაჯ სტეპორატუნ. ამასი მიწებია, სხვა-სოფლის შორის, უსწავლელაბაა. მართლად სოფელს მუჯარეთში თითქმის ოგ წყაროა და მთავრად, რაც მთავრად მუხრანის სასოფლო-სოფლისათვის არსებობს ერთ კლასიანს სამინისტრო სოფლად, მაგრამ ამ მუხრანების ტაბარამ ამ სხნს განსხვავებაშია შესთავაზა გაჯლენს და სხვაგვარად ვერ მოამზავს მუჯარეთს შორის. მუხრანის სასოფლო-სოფლის კომისს სჭარამბას და ამ სოფლაზავი-

ლისშიაც დაარსდა სამომეოპათიო აუთიოქი.

ამგვარი მოძღვრება დაიწყო მაშინ, როგორც ხემოდეს ვთქვით, რომელსაც მკურნალობა გერ კიდევ სუსტი მეცნიერება იყო. ამ მოძღვრებას, ესე იგი, ჰომეოპათიას, შეეძლო გასავალი რამ ჰქონოდა მხოლოდ ამ საუკუნის დასაწყისს, თუცა ეხლაც ჰომეოპათიას ბევრი თავყენისცემული ჰყავს. ეხლანდელი მკურნალობა ნამდვილ სამეცნიერო საძირკვედ სდგას. ის მრავალი გამოკრუტეული საგანი, რომლებითაც სასეთი ყოწინადლი მკურნალობა, დღეს მეცნიერულად არის გამოკრუტეული და შეწყვეტილი.

სამკურნალო მტყინებდა შესამინველ აყვავდა მეორეოც-და-ათე და მესამეოც წლებში, როდესაც გენიოსმა ფრანკმა პასტერმა დაიწყო თავისი შესანიშნავი გამოკვლევანი. პასტერის გამოკვლევებმა სულ სხვა გვარი დასლო სამკურნალო მეცნიერებას, პირველად მან დადგინოქცა თავისის გამოკვლევით, რომ მრავალი სხვა-დასხვა გვარ სენის მიზეზი ჰაყურენია არსებანი ორთან, რომლებსაც სახელად უწოდეს „მკრობები“, თუშეც ეს არსებანი იღენიან

